

Sygn. akt VI ACa 1001/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ksenia Sobolewska - Filcek

Sędzia SA – Jacek Sadowski (spr.)

Sędzia SA – Aleksandra Kempczyńska

Protokolant: – sekr.sądowy Paulina Czajka

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2016r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa K. K. (1) i P. P. (1)

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o ochronę praw autorskich

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 10 marca 2015 r.

sygn. akt XXV C 1279/13

I. zmienia zaskarżony wyrok częściowo w ten sposób, że:

a) *w punkcie pierwszym oddala powództwo co do kwoty 30 000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) i tym samym obniża zasądzoną kwotę do 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 16 września 2011 r. do dnia zapłaty;*

b) *w punkcie drugim oddala powództwo co do kwoty 20 000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) i tym samym obniża zasądzoną kwotę do 10 000 zł (dziesięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 16 września 2011 r. do dnia zapłaty;*

c) *w punktach piątym i szóstym pozostawia referendarzowi sądowemu orzeczenie o kosztach postępowania pierwszo-instancyjnego ustalając, że powództwo powodów zostało uwzględnione w 1/3;*

II. oddala apelację pozwanego w pozostałej części;

III. zasądza od K. K. (1) na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 2 400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

IV. zasądza od P. P. (1) na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 1 600 zł (jeden tysiąc sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powodowie K. K. (1) i P. P. (1) w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wnosili o:

- zasądzenie na rzecz powoda K. K. (1) kwoty 10 000 zł wraz z odsetkami od dnia 16 września 2011 roku do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za wykonanie utworów;

- zasądzenie na rzecz powoda K. K. (1) kwoty 5 000 zł wraz z odsetkami od dnia 16 września 2011 roku do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za wykonanie utworów;

- zasądzenie na rzecz powoda P. P. (1) kwoty 10 000 zł wraz z odsetkami od dnia 16 września 2011 roku do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za wykonanie utworów;

- zasądzenie na rzecz powoda K. K. (1) kwoty 30 000 zł wraz z odsetkami od dnia 16 września 2011 roku do dnia zapłaty tytułem naprawienia szkody wyrządzonej naruszeniem majątkowych praw autorskich;

- zasądzenie na rzecz powoda P. P. (1) kwoty 20 000 zł wraz z odsetkami od dnia 16 września 2011 roku do dnia zapłaty tytułem naprawienia szkody wyrządzonej naruszeniem majątkowych praw autorskich.

Ponadto powodowie żądali również nakazanie natychmiastowego zaniechania rozpowszechniania przez pozwaną stworzonych przez nich utworów do których przysługują im prawa autorskie.

Pozwana nie uznała powództwa i wносиła o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 10 marca 2015 r. Sąd Okręgowy zasądził od (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz K. K. (1) kwotę 45 000 zł z ustawowymi odsetkami płatnymi od kwoty 15 000 zł od dnia 16 września 2011 r do dnia zapłaty oraz na rzecz P. P. (1) kwotę 30 000 zł z ustawowymi odsetkami płatnymi od kwoty 10 000 zł od dnia 16 września 2011 r do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Podstawą wydanego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne sądu pierwszej instancji.

(...) S.A. z siedzibą w W. zleciło wykonanie utworu reklamującego (...)pozwanej agencji (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Powodowie K. K. (1) i P. P. (1) pod koniec lipca 2011 roku otrzymali od (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., w imieniu której występował prezes zarządu G. S., propozycję wykonania utworu, który miał reklamować (...). W wyniku rozmów ustalono, iż powodowie wykonają utwór dla klienta (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., to jest (...) S.A. z siedzibą w W.. Ustalono, iż za wykonanie utworu zgodnie z otrzymanym zleceniem otrzymają kwotę 25 000 zł. Powodowie przeprowadzili kilka rozmów dotyczących wykonania zlecenia z prezesem pozwanej G. S., w szczególności dotyczących sprzętu, jaki miał być użyty celem wykonania umówionego utworu. Zgodnie z wymaganiami (...) S.A. z siedzibą w W. do wykonania utworu miał być użyty sprzęt firmy (...). Powód P. P. (1) posiadał sprzęt zgodny z wymaganiami (...) S.A. z siedzibą w W. – (...) wraz z obiektywem (...) i monitorem podglądowym (...). W trakcie jednego ze spotkań ustalono, iż powodowie zaangażują specjalistę od oświetlenia. Oświetlenie zgodził się wykonać S. C., miał on otrzymać za to od K. K. (1) kwotę 1500 zł, był obecny na jednym ze spotkań dotyczących wykonania zlecenia. Celem przygotowań do wykonania utworu powód P. P. (1) przesyłał informacje dotyczące sprzętu niezbędnego do wykonania zlecenia, który należało zamówić - slider do kamery, oświetlenie, steadycam. Po zakończeniu przygotowań do realizacji zdjęć przystąpiono do realizacji zamówienia. Zdjęcia odbyły się w dniu 18 sierpnia 2011 roku, trwały całą noc (20.00-7.00), było też później dokręcone przez powodów jedno ujęcie z dachu. Osoby obecne w (...) w trakcie zdjęć do filmu reklamowego to: P. P. (1)-operator, K. K. (1) - montażysta, S. C. - osoba rozstawiająca oświetlenie, K. K. (2) - osoba ocieplająca wygląd pomieszczenia, dokładająca elementy scenografii, M. S. - osoba, która przywiozła sprzęt oświetleniowy i pizzę dla członków ekipy, G. S. - prezes (...) sp. z o.o. w W., I. K. (1) - przedstawiciel (...) S.A. w W., modelka i pies. Sprzęt, który został wykorzystany był własnością powodów: (...) – własność P. P. (1); (...) do wstępnego montażu na miejscu – własność K. K. (1), (...) – własność K. K. (1). Po zakończeniu zdjęć materiał został

przekazany do montażu, który był wykonany przez powoda K. K. (1). W trakcie wykonywania montażu powodowie otrzymali informację od G. S., iż ma zostać przygotowana jeszcze jedna wersja utworu w postaci krótkiego filmu reklamowego około 30 sekundowego. Zamówione utwory, to jest film reklamowy i wersja 30 sekundowa, po kilku zgłoszonych poprawkach, zostały finalnie zaakceptowane przez G. S. w dniu 7 września 2011 roku. Powodowie w tym dniu tj. 7 września 2011 roku, zgodnie z umową, przekazali gotowe utwory pozwanemu (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Po przekazaniu utworów, nie doszło do sfinalizowania umowy, poprzez jej pisemne podpisanie. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., nie chciała podpisać z powodami umowy o wykonanie przekazanych jej utworów. Termin na sfinalizowanie umowy i jej podpisanie był oznaczony na dzień 15 września 2011 roku. W związku z zaistniałą sytuacją powodowie nie przekazali materiałów podających, czyli wszystkich, niezmontowanych materiałów zarejestrowanych podczas produkcji. Te materiały znajdują się na dysku powoda K. K. (1).

(...) sp. z o.o. w W. podpisała umowę o produkcję filmu promocyjnego (...) i udzielenie licencji z M. B. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) w imieniu którego występował M. S. i na rzecz M. B. (1) wpłaciła kwotę 30 750 zł. W zakresie działalności gospodarczej, prowadzonej przez M. B. (1) nie mieści się wykonywanie filmów reklamowych. Ponadto M. B. (2) zaprzeczył, aby udzielał M. S. pełnomocnictwa do działania w jego imieniu.

Pozwana spółka (...) korzysta z utworów powodów celem reklamowania świadczonych przez siebie usług, m.in. przekazała je (...) S.A. z siedzibą w W., która wykorzystuje utwory powodów celem reklamowania swojego (...) między innymi na swojej witrynie internetowej oraz na (...), a także w wielu linkach reklamowych. Pozwana (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. także korzysta z utworów powodów, w tym między innymi na swojej witrynie internetowej. W dniu 24 października 2011 roku (...) S.A. z siedzibą w W. opublikowała utwór powodów na witrynie (...). (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. odmówiła powodom zapłaty za wykonane utwory.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, sąd okręgowy uznał roszczenia powodów za zasadne w przeważającej części. Jak wskazał, wykonany przez powodów film reklamowy stanowi utwór audiowizualny w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994r o prawie autorskim i prawach pokrewnych i podlega ochronie na gruncie tej ustawy. Sąd okręgowy stwierdził, że powodowie na własnym sprzecznie, za wyjątkiem oświetlenia, wykonali film reklamowy, oni decydowali o końcowym efekcie, w ich dyspozycji są również materiały podające. Powodowie są więc współtwórcami zarówno samego filmu reklamowego, jak i towarzyszącego mu 30 sekundowego spotu. Sąd okręgowy odwołał się do treści art. Prawa autorskiego wskazując, że umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Umowa w tej formie nie została pomiędzy stronami zawarta. Tym samym nie nastąpiło przeniesienie na rzecz pozwanej autorskich praw majątkowych powodów.

W ocenie sądu okręgowego powodom przysługuje wynagrodzenie za wykonany utwór, zgodnie z art. 471 k.c. w zw. z art. 627 k.c. Współautorom przysługuje wspólne majątkowe prawo autorskie. Nie było sporu między powodami, jako współautorami, co do wielkości udziału każdego z nich w powstaniu utworu. Przy dziełach mających charakter dzieła wspólnego nierozłącznego nie występują dające się wyodrębnić i nadające się tym samym do samodzielnej eksploatacji wkłady twórcze poszczególnych współtwórców dzieła jako całości, zgodnie jednak z art. 9 ust 1 Prawa autorskiego możliwe jest określenie wielkości udziałów twórczych każdego z współautorów dzieła wspólnego nierozłącznego. Strony uzgodniły łączne wynagrodzenie za wykonanie umówionego utworu na kwotę 25.000 zł. Powodowie sami określili udział każdego z nich w powstaniu utworu, stąd zróżnicowane wynagrodzenia dla każdego z nich.

Ponadto sąd okręgowy uznał, że powodom przysługują roszczenia odszkodowawcze. Pozwana wykorzystuje utwór powodów, przekazała go również spółce (...) S.A. w W.. Zważywszy na brak pisemnej umowy pomiędzy stronami co do przeniesienia autorskich praw majątkowych lub udzielenia licencji, pozwanej nie przysługują autorskie prawa majątkowe do tych utworów. Jako podstawę prawną odszkodowania sąd okręgowy wskazał art. 79 ust 1 pkt 3 lit b) Prawa autorskiego, zasądzając odszkodowania, zgodnie z żądaniem pozwu, w wysokości dwukrotności należnego powodom wynagrodzenia. Sąd okręgowy oddalił ponadto roszczenie zakazowe powodów wskazując, że z twierdzeń strony powodowej wynika, że powodowie wyrażają zgodę na wykorzystywanie stworzonych przez nich utworów w wypadku uwzględnienia ich roszczeń majątkowych. Tym samym niezasadnym – w ocenie sądu okręgowego – jest żądanie zaprzestania rozpowszechniania tych utworów.

Apelację od wyroku sądu okręgowego wniosła strona pozwana, zaskarżając wydany wyrok w części uwzględniającej powództwo i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa. Jako wnioski ewentualne skarżąca zgłosiła wnioski o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie zasądzenia od pozwanej na rzecz powodów odszkodowania za naruszenie majątkowych praw autorskich do wkładów twórczych powodów w sporne utwory audiowizualne wyprodukowane przez pozwaną poprzez oddalenie powództwa co do kwoty w wysokości 50.000 zł. oraz uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w zakresie zasądzenia od pozwanej na rzecz powodów kwoty 25.000 zł. tytułem wynagrodzenia za wykonanie przez powodów dzieła;

- uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie go sądowi okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W apelacji skarżącej zawarte zostały następujące zarzuty:

I. Naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej jak również pobieżnej, a nie swobodnej, analizy dowodów z korespondencji mailowej między stronami oraz z przesłuchania stron, w szczególności zeznań powoda K. K. (1), skutkujące uznaniem, iż strony nie łączyła umowa uprawniająca pozwaną do korzystania z utworów w sytuacji, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż powodowie i pozwana byli związani zobowiązaniem, którego treścią było nie tylko stworzenie przez powodów określonych wkładów twórczych (reżyser, operator, montażysta) w produkowane przez pozwaną utwory audiowizualne, ale i udzielenie pozwanej praw do wykorzystania tych wkładów jako integralnej części tychże utworów audiowizualnych, co miało wpływ na wynik sprawy i doprowadziło do uznania, iż działanie pozwanej miało charakter bezprawny, a w konsekwencji do uwzględnienia roszczeń powodów.

2. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niedokonanie wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zeznań powoda K. K. (1), przejawiające się w:

a) pominięciu, iż kwota 25 000 złotych stanowiła wynagrodzenie za wszystkie czynności, niezbędne do wykonania dzieła, stworzenie wszystkich elementów twórczych, których podjęcie jest niezbędne dla powstania spornych utworów audiowizualnych, a nie tylko za stworzenie określonych wkładów twórczych powodów (reżyser, operator, montażysta) w te utwory;

b) pominięciu, iż w kwocie 25 000 złotych zawarto wynagrodzenie za nabycie przez pozwaną praw do wszystkich wkładów twórczych w ramach spornych utworów audiowizualnych, a nie tylko z tytułu nabycia praw do wkładów twórczych wytworzonych przez powodów i w konsekwencji braku ustalenia wysokości wynagrodzenia, jakie byłoby należne powodom za stworzenie przez nich dzieł - elementów twórczych spornych utworów audiowizualnych produkowanych przez pozwaną i - niezależnie - braku ustalenia wysokości wynagrodzenia za pozyskanie praw do tych elementów/dzieł

3. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej i dokładnej analizy materiału dowodowego, skutkujące wewnętrzną sprzecznością w ustaleniach sądu, przejawiającą się przyjęciem z jednej strony, iż powodowie zobowiązali się do stworzenia utworów audiowizualnych w całości oraz że byli twórcami tych utworów, zaś z drugiej, iż udział powodów w powstaniu utworów audiowizualnych ograniczony był do pracy reżysera, operatora i montażyisty, podczas gdy ze zgromadzonych dowodów, w tym zeznań powodów, okoliczności faktycznych oraz sformułowanych przez powodów roszczeń wynika jednoznacznie, iż powodowie byli zobowiązani jedynie do stworzenia wkładów twórczych na potrzeby utworów audiowizualnych, produkowanych przez pozwaną w zakresie pracy reżysera, operatora i montażyisty, co miało istotny wpływ na wynik sprawy i skutkowało błędnym ustaleniem zakresu wynagrodzenia powodów oraz przyjęciem, iż działania pozwanej były bezprawne, a w konsekwencji uwzględnieniem powództwa w całości.

4. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej, a w konsekwencji błędnej i pobieżnej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności Aktu notarialnego Rep. A numer (...), zawierającego informacje o treści stron internetowych (...); (...) oraz o treści kanału (...) w serwisie (...) w zakresie wskazanym przez powodów, jak również zeznań świadka K. K. (2) i powoda K. K. (1) oraz przyjęcie, iż pozwana korzystała ze spornych utworów audiowizualnych na wszystkich powyżej wymienionych stronach internetowych, w sytuacji, gdy pozwana decyduje wyłącznie o treści strony internetowej (...). zaś pozostałe strony wskazane w pozwie są zarządzane z wyłączeniem pozwanej,

5. art. 232 zd. 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady rozkładu ciężaru dowodu i przyjęcie, iż wynagrodzenie należne powodom za wykonane przez nich dzieła - w postaci wkładów twórczych w produkowane przez pozwaną sporne utwory audiowizualne - wynosi 25 000 zł. pomimo, iż powodowie nie przedstawili żadnych obiektywnych dowodów, potwierdzających ustalenia stron w zakresie ustalenia wynagrodzenia w tej wysokości, za wykonane przez nich dzieła; pomimo spoczywania na powodach ciężaru dowodu w tym zakresie,

6. art. 232 zd. 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady rozkładu ciężaru dowodu i przyjęcie, iż wysokość odszkodowania, dochodzonego przez powodów z tytułu rzekomego naruszenia majątkowych praw autorskich do utworów wynosi 50 000 złotych pomimo, iż powodowie nie przedstawili żadnych dowodów, z których wynikałoby, ile winno wynosić stosowne wynagrodzenie, należne tytułem udzielenia przez powodów zgody na korzystanie z utworów, stanowiące podstawę do ustalenia wysokości odszkodowania, jak również nie wykazali w jakim zakresie, wynagrodzenie w wysokości 25 000 złotych za wykonanie utworów obejmowało także wynagrodzenie za pozyskanie praw, a w konsekwencji nie wykazali wysokości odszkodowania, pomimo spoczywania na powodach ciężaru dowodu w tym zakresie,

II. Naruszenie prawa materialnego:

1. art. 471 w zw. z art. 627 k.c. poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kwoty 25 000 złotych z tytułu wynagrodzenia za wykonanie dzieła pomimo, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż wynagrodzenie to obejmowało wszystkie czynności i elementy konieczne dla stworzenia utworu audiowizualnego, a nie tylko czynności podjęte przez powodów, jak również, iż wynagrodzenie to obejmuje także wynagrodzenie za uzyskanie praw do wkładów twórczych w ten utwór,

2. art. 70 ustawy z dnia 14 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. z dnia 17 maja 2006 r., Dz.U. Nr 90, poz. 631) - dalej UPAiPP, poprzez jego niezastosowanie i pominięcie, iż na mocy umowy zawartej przez pozwaną z powodami, przedmiotem której było stworzenie określonych wkładów twórczych w powstanie spornych utworów audiowizualnych, z tytułu których powodowie dochodzą zapłaty w niniejszym postępowaniu, pozwana nabyła majątkowe prawa autorskie do utworów audiowizualnych, co skutkowało przyjęciem, iż pozwana nie nabyła wyłącznych praw majątkowych do eksploatacji utworu audiowizualnego jako całości, zawierającego te wkłady, a w konsekwencji do uwzględnienia roszczeń opartych na przepisie art. 79 ust. 1 UPAiPP.

3. art. 67 ust. 5 (a contrario) UPAiPP w zw. z art. 65 § 1 k.c. poprzez ich niezastosowanie przy dokonywaniu wykładni oświadczeń woli stron, skutkujące nieprawidłowym przyjęciem, iż pomiędzy powodami i pozwaną nie została zawarta umowa, przedmiotem której było nie tylko stworzenie wkładów twórczych powodów w powstanie utworów audiowizualnych, ale i udzielenie licencji na korzystanie z tych wkładów w ramach spornych utworów audiowizualnych, pomimo, iż z okoliczności, w jakich zostały złożone oświadczenia woli stron, w jakich przebiegała praca nad utworami audiowizualnymi oraz z sekwencji zdarzeń tj. stworzenia utworów, przekazania utworów przez powodów pozwanej, ustalenia celu, dla którego zachodzi potrzeba stworzenia utworów, uzgodnienia, iż umowa w formie pisemnej zostanie zawarta już po wykonaniu utworów, jako potwierdzenie dotychczasowych ustaleń wynika, iż strony zawarły umowę bez zachowania formy pisemnej, a twórcy (powodowie) udzielili pozwanej licencji na korzystanie z tak wytworzonych wkładów w ramach spornych utworów audiowizualnych.

4. art. 79 ust. 1 UPAiPP poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, iż pozwana w sposób bezprawny naruszyła majątkowe prawa autorskie powodów do ich wkładów twórczych w sporne utwory audiowizualne, w sytuacji, gdy pozwana działała w granicach pozyskanego uprawnienia.

5. art. 79 ust. 1 UPAiPP poprzez przypisanie pozwanej odpowiedzialności za korzystanie ze spornych utworów w pełnym zakresie, powołanym przez powodów, pomimo, iż pozwana jest jedynie administratorem strony (...), zaś nie jest administratorem strony (...) ani kanału (...) w serwisie (...) a w konsekwencji nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie majątkowych praw autorskich powodów w powyższym zakresie.

Ponadto w wypadku uznania, że pozwana nie była uprawniona do korzystania ze spornych utworów audiowizualnych, jako że stosownych praw nie pozyskała, a w konsekwencji pozwana naruszyła majątkowe prawa autorskie powodów do ich wkładów twórczych w sporne utwory audiowizualne, podniesiony został zarzut naruszenia art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) UPAiPP poprzez jego błędną wykładnię, przejawiającą się w niewłaściwej wykładni pojęcia „stosowne wynagrodzenie” i błędnym przyjęciu, iż „stosownym wynagrodzeniem” stanowiącym podstawę do wyliczenia odszkodowania za naruszenie praw autorskich do określonych, stworzonych przez powodów utworów/wkładów twórczych (reżyser, operator, montażysta) w sporne utwory audiowizualne jest kwota wynagrodzenia:

- a) łącznie za stworzenie utworu i przekazanie praw do korzystania z niego;
- b) za stworzenie wszystkich wkładów twórczych w utwór audiowizualny i wykonanie wszystkich innych czynności niezbędnych do wyprodukowania utworu audiowizualnego, tj. uznanie za „stosowne wynagrodzenie” kwoty całościowego budżetu produkcji utworu audiowizualnego.

Strona powodowa w odpowiedzi na apelację wnosila o jej oddalenie.

Rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia, sąd apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest częściowo uzasadniona. Trafnie skarżący podnosi, że pozwana spółka ma w tej sprawie w odniesieniu do utworów audiowizualnych, których współautorami byli powodowie, status producenta. Okoliczność ta wynika z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie, który w tym zakresie nie został dość wnikliwie i tym samym prawidłowo rozważony przez sąd pierwszej instancji. Trafny w tej części jest podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (zarzut nr I.3). Zważyć bowiem należy, że powodowie swoimi działaniami współtworzyli jedynie utwór finalny w postaci filmu reklamowego. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym również zeznań powodów, rola P. P. (1) przy stworzeniu utworu audiowizualnego sprowadzała się do roli reżysera i operatora kamery, zaś rola K. K. (1) do funkcji montażyisty. Cały proces produkcji, w tym dostarczenie brakujących elementów koniecznych do powstania dzieła audiowizualnego pełniła pozwana spółka. To pozwana dostarczyła scenariusz filmu, zapewniła oświetlenie, zaangażowała aktorkę występującą w filmie oraz psa, a także zorganizowała całość produkcji utworu. To pozwana spółka poniosła w końcu całkowity koszt i ryzyko finansowe wytworzenia utworu. Wnioski te, co trafnie podniesiono w apelacji, wynikają jednoznacznie z materiału dowodowego w tej sprawie. Wskazują na to zarówno same zeznania powodów oraz prezesa pozwanej spółki, a także inne dowody w postaci: załączonej do pozwu kopii mejla, w którym powód P. P. wskazuje pozwanej spółce, jaki dodatkowy sprzęt konieczny do stworzenia utworu, powinien zostać przez pozwaną zorganizowany (k. 20), a także zeznań świadków I. K. (2) (k. 229), S. C. (k. 301-302) oraz K. K. (2). Zgodnie zeznania świadków w tym zakresie jednoznacznie wskazują, że wszystkie czynności organizacyjne podejmowane były przez pozwanego, którego prezes – zgodnie z zeznaniami świadka K. K. (2) – organizował całą produkcję. Podzielić należy zawarte w apelacji zarzuty, że wskazany materiał dowodowy nie został dość wnikliwie oceniony przez sąd pierwszej instancji, co skutkowało brakiem powyższych ustaleń. W tym zakresie sąd apelacyjny dokonał uzupełnienia ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd pierwszej instancji.

Prawidłowo sąd okręgowy ustalił, że strony zawarły ustnie umowę o stworzenie dzieła w postaci filmu reklamowego, którego produkcja zlecona została pozwanej spółce przez jej klienta – (...) S.A. z siedzibą w W.. Przedmiotem

świadczenia po stronie powodowej był tak zwany wkład twórczy w dzieło audiowizualne w postaci reżyserii utworu, nakręcenia zdjęć i montażu utworu. Strony uzgodniły również wynagrodzenie należne z tego tytułu powodom, które wynosiło kwotę 25.000 zł. Powodowie w całości zrealizowali swoje zobowiązania wynikające z umowy i dostarczyli pozwanej gotowe dzieło audiowizualne – film reklamowy oraz 30 sekundowy skrót. Strona pozwana nie wywiązała się natomiast ze swojego zasadniczego zobowiązania w postaci zapłaty wynagrodzenia. Z tych względów trafnie sąd okręgowy uwzględnił wniesione powództwo w tym zakresie, zasądając, zgodnie z żądaniem pozwu, na rzecz powoda K. K. (1) kwotę 15.000 zł oraz na rzecz powoda P. P. (3) kwotę 10.000 zł. tytułem należnego im wynagrodzenia. Podstawę prawną tego rozstrzygnięcia stanowił przepis art. 471 k.c.

Nie można przy tym podzielić zarzutów apelacji, które kwestionują ustalenia sądu pierwszej instancji dotyczące wysokości należnego powodom wynagrodzenia. Jak wynika to z zeznań obu powodów, kwota wynagrodzenia obejmowała 25.000 zł i stanowiła zapłatę za całość wkładu powodów w wykonane dzieło audiowizualne. Pozbawione podstaw faktycznych są twierdzenia zawarte w apelacji, że umówiona kwota 25.000 zł stanowiła w istocie całkowity budżet produkcji audiowizualnej, obejmujący wszelkie koszty produkcji. Twierdzenie skarżącego w tym zakresie nie tylko nie zostało w żaden sposób udowodnione, ale w świetle innych dowodów zgromadzonych w tej sprawie uznać należy je za nielogiczne. Brak bowiem podstaw do przyjęcia, że powodowie, nie będący producentami tego utworu, zawierając z pozwaną spółką umowę o stworzenie utworu, negocjowali wysokość budżetu całej produkcji. Dla powodów jako współtwórców tego dzieła, oferujących jedynie własne wkłady twórcze, wysokość całego budżetu produkcyjnego, w tym wysokość wynagrodzeń innych twórców nie miała w istocie znaczenia. Przyjąć należy więc, co zasadnie uczynił również sąd pierwszej instancji, że przedmiotem uzgodnień stron w umowie była wysokość wynagrodzenia należnego powodom. Tym samym uzgodniona przez strony kwota 25.000 zł nie stanowiła budżetu całej produkcji, a należne powodom wynagrodzenie. Zważyć należy przy tym, że wkłady twórcze powodów (reżyseria filmu, zdjęcia, montaż) stanowiły zasadnicze elementy całego powstałego dzieła audiowizualnego. W efekcie bezzasadne są w tym zakresie zarzuty naruszenia przez sąd okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. (zarzut nr I.2 i I.5). Niezasadny w efekcie jest również zarzut naruszenia art. 471 w zw. z art. 627 k.c. (zarzut nr II.1), który podobnie zresztą, jak wskazane powyżej zarzuty nr 1.2 i I.5, opiera się na kwestionowaniu ustaleń sądu okręgowego co do treści umowy zawartej pomiędzy stronami o stworzenie utworu audiowizualnego w postaci określonych w umowie wkładów twórczych powodów. W tym zakresie sąd apelacyjny podziela ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, z uwzględnieniem wskazanych powyżej modyfikacji, i na nich opiera wydane rozstrzygnięcie.

Zasadnie natomiast skarżący kwestionuje rozstrzygnięcie sądu okręgowego, w tym dokonane w tym zakresie ustalenia faktyczne i oceny prawne, co do należnego powodom odszkodowania na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Zważywszy przy tym, że – jak wynika to z ustaleń faktycznych poczynionych w tym zakresie przez sąd okręgowy – naruszenie majątkowych praw autorskich powodów miało charakter umyślny – przy orzekaniu w tej części należało uwzględnić stan prawny wynikający z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r., SK 32/14. Zagadnienie to jednak zostało jedynie zasygnalizowane przez sąd apelacyjny albowiem ostatecznie podzielić należy stanowisko skarżącego, że przepis art. 79 prawa autorskiego, określający roszczenia w wypadku naruszenia autorskich praw majątkowych, nie miał w tej sprawie zastosowania. Chronione na gruncie art. 79 pr. aut autorskie prawa majątkowe powodów (prawo do wynagrodzenia nie podlega ochronie na podstawie art. 79 pr. aut.) nie zostały naruszone.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, domniemywa się, że producent utworu audiowizualnego nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości. Wynikające z tego przepisu domniemanie prawne zakłada więc, że nabycie praw majątkowych do eksploatacji utworu audiowizualnego wiąże się z samym faktem zawarcia umowy o stworzenie utworu. Wnioskowanie oparte na tym domniemaniu zgodne jest zresztą z intencją obu stron w zawartej w tej sprawie umowie. Powodowie, na co zresztą wskazywali również przed sądem okręgowym, nie roszczą sobie żadnych dalszych praw do eksploatacji tego utworu. Ich pretensja względem pozwanego dotyczy w istocie jedynie nienależytego wykonania przez drugą stronę zawartej umowy o stworzenie utworu poprzez brak zapłaty należnego im wynagrodzenia. Trafnie przy tym skarżąca wskazuje,

że brak dochowania przez strony formy pisemnej umowy o stworzenie utworu nie stanowi okoliczności wyłączającej możliwość ustalenia istnienia uprawnień po stronie pozwanej do eksploatacji uzyskanego od powodów utworu. W świetle prawa autorskiego wymóg formy pisemnej jako warunek skutecznego i ważnego zawarcia umowy dotyczy przeniesienia praw autorskich (art. 53 Prawa autorskiego) i udzielenia licencji wyłącznej (art. 67 ust. 5 Prawa autorskiego). Nie obejmuje natomiast licencji niewyłącznej. Oświadczenie woli stron w przypadku umowy licencji niewyłącznej może być więc złożone w dowolny sposób wyrażający ich wolę w sposób dostateczny, zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 60 k.c. Należyta wykładnia zawartej przez strony ustnej umowy o stworzenie utworu nakazuje więc przyjąć istnienie dorozumianego upoważnienia pozwanej spółki do eksploatacji tego utworu (artystycznych wkładów dokonanych przez obu powodów). Umowa licencyjna jest umową zobowiązującą. Jej przedmiotem jest upoważnienie przez licencjodawcę licencjobiorcy do korzystania z utworu. Zawarcie tej umowy rodzi po stronie licencjodawcy obowiązek znoszenia korzystania z utworu przez licencjobiorcę w zakresie objętym licencją. Korzystanie to odbywa się więc za zgodą uprawnionego i tym samym nie stanowi naruszenia jego praw autorskich.

Z tych względów za zasadne należy uznać zawarte w apelacji zarzuty zawarte w pkt I.1, pkt II. 3, pkt II.4. Zarazem w świetle powyższych wywodów bezprzedmiotowe są pozostałe zarzuty apelacji zawarte w pkt I,4, I,6, II.5 i II. 6.

Mając powyższe na uwadze sąd apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w części dotyczącej roszczeń odszkodowawczych powodów opartych na konstrukcji ochrony majątkowych praw autorskich przewidzianej w art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i w tym zakresie powództwo oddalił. W pozostałej części apelacja skarżącej jako niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Zmiana merytorycznego rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji skutkowałą koniecznością zmiany rozstrzygnięcia akcesoryjnego dotyczącego kosztów procesu. Przy ustaleniu zasady, że powództwo powodów zostało uwzględnione w 1/3, zgodnie z art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c., szczegółowe wyliczenie tych kosztów pozostawiono referendarzowi sądowemu.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Strona pozwana poniosła koszty postępowania apelacyjnego w wysokości 7350 zł. Składały się na nie: opłata od apelacji w kwocie 3750 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego ustalone w wysokości pełnej stawki minimalnej (pełnomocnik pozwanej nie prowadził sprawy przed sądem pierwszej instancji) na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Zważywszy, że pozwana wygrała tę sprawę w stosunku 2/3, należy jej zwrot kosztów wynosi 4.900 zł ($7350 * 2/3$).

Z kolei koszty postępowania apelacyjnego poniesione przez powodów wynosiły kwotę 2700 zł – koszty wynagrodzenia pełnomocnika powodów ustalone w wysokości stawki minimalnej, zgodnie z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Zważywszy na wysokość roszczeń dochodzonych przez każdego z powodów, wynagrodzenie to powinno zostać rozdzielone w stosunku 60 % (powód K. K. (1) – kwota 1620 zł) i 40 % (powód P. P. (3) – kwota 1080 zł). Zważywszy, że powodowie wygrali sprawę w 1/3 części, przysługuje im odpowiednio zwrot 540 zł (powód K. K. – $1620 \text{ zł} * 1/3$) i 360 zł (powód P. P. – $1080 \text{ zł} * 1/3$ części).

Wzajemna kompensacja powyższych kwot skutkuje obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanej kwoty 4000 zł ($4900 \text{ zł} - 540 \text{ zł} - 360 \text{ zł}$). Uwzględniając wysokość roszczenia dochodzonego przez każdego z powodów, powód K. K. zobowiązany jest do zwrotu na rzecz pozwanej kwoty 2400 zł ($4000 \text{ zł} * 60 \%$), zaś powód P. P. kwoty 1600 zł ($4000 \text{ zł} * 40\%$).